

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Codex traditionvm Corbeiensivm

Falcke, Johann Friedrich

Lipsiae ; Gvelpherbyti, 1752

Pars Sexta. De Bonis Traditis Tempore Corbeiensis Abbatis Bovonis I Ab
Anno 879 Vsque Ad 890.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36114

TRADITIONVM CORBEIENSIVM
PARS SEXTA,

BONA ENVMERANS, QVAE IN DIVERSIS PAGIS,

REGENTE CORBEIAM

ABBATE BOVONE I.

ECCLESIAE CORBEIENSI,

SVNT PER TRADITIONES DONATAE,

REGNANTE

HLVDOVVICO II,

ET

IMPERANTE

CAROLO CRASSO,

AB ANNO 879 VSQVE AD 890.

TRADITIONVM CORREIENSIVM

LARS SEXTA.

REGENTIS CORREIENSIVM

ABBATIS BOVONE I.

REGENTIS

HILDOVICI III.

IMPERANTIS

CAROLI CRASSI

§. 281.

Tradidit volchert pro euuruini unam familiam in
brunmaneskuf (Z).

§. 282.

(Z) *Brunmaneshus* ponitur in Registro nostro in pago *Guddinge*. Intelligitur ergo De villa
verisimillime vicus *Bruninghusen* seu *Brunjehusen*, haud procul a *Brunckensen*, *Brunma-*
vico ad iura spectante L. B. de *Wrisberg*. *Volchert* videtur esse *Folchertus*, *neshus* in
quem supra §. 104. not. (n) ad progenitores comitum *Euersteinensium* retuli-
mus. Quis vero sit *Euurwini*, pro quo bona traduntur a *Volcherto* in *Brunmanes-*
hus, an fuerit consanguineus *Volcherti*, et pater *Hadeburgæ*, coniugis *Heinrici*
aucupis, res est omnino altioris indaginis. Circa hæc tempora sane *Euurwini* seu
Erwinum patrem *Hadeburgæ* vixisse oportet. Cum enim *Heinricus* auceps *Ha-*
deburgam *Erwini* filiam duxerit anno 905, quo tempore, teste *Ditmaro* episcopo
Mersburg. Lib. I. Tom. I. S. R. B. *Leibn.* p. 324 eadem fuit vidua velata, *Er-*
winus ille claruit circa annum 884 et antea, si ponas, eandem *Hadeburgam*
nupsisse *Heinrico* aucupi anno ætatis XLI. Cuiusnam stirpis fuerit *Erwinus* ille,
id in obscuro latet. Reliquit eam causam intactam *Consil.* et *Prof. Lunebur-*
gensis *Ioan. Ludeuicus* *Leuinus* *Gebhardi* in *Historisch-Genealogischen* *Abhandlun-*
gen P. I. diss. 8. §. 13. p. 242. Fortasse autem spectauit ad familiam *Haddo-*
num *marcbionum* orientalium, de quibus egimus supra §. 104. not. (e) Probabi-
lissimum id esset, si bona in *Brunmaneshus* spectassent ad *Euurwinum*. *Erwinum*,
patrem *Hadeburgæ*, habuisse filium *aquiuocum*, sed ante patrem iam mortuum,
e *Ditmaro* verbis l. c. patet. *Erwinum* enim patrem *Hadeburgæ* appellat *seniorem*,
tradens, *Erwinum*, e medio decedentem, geminis filiabus hereditatem reliquisse,
quod (scilicet tempore mortis suæ) filium non habuerit, qui vero antea exstitisse
debut. Respectu enim filii iunioris *Erwini* pater nominatur a *Ditmaro* senior.

Rrr 2

Si

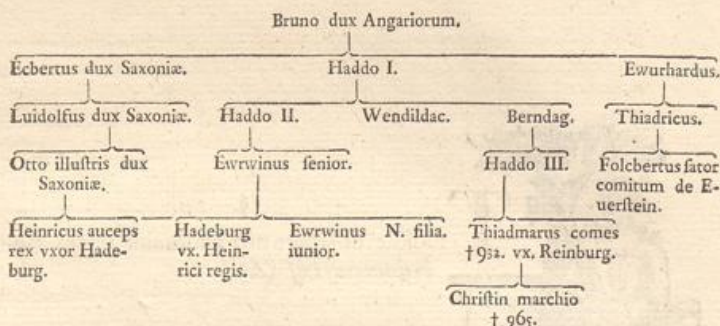
Ab anno
879 vsque
890 im-
perante
Karolo
Crasso et

§. 282.

Tradidit burchard pro emme duas familias unam in *breka* alteram in *aschem.* (a)

§. 283.

Si itaque statuamus, *Ewurwinum*, pro quo hoc loco bona quædam traduntur, fuisse filium *Ewurwini* senioris, *Ewurwinum* senioresem autem fuisse illum *Ewurwinum*, qui in his traditionibus §. 301. deprehenditur, quemque marchionem fuisse prædicant; *Ewurwinus* senior, procurante *Volberto*, bona sua in villa *Brunmanesbus* pro filio suo *Ewurwino* tradidisset ecclesiæ Corbeiensi. Explodat autem id nemo, quod diximus, *Ewurwinum* fuisse stirpis marchionum orientalium. Iam enim supra vidimus, *Thiatmarum* comitem, tempore *Heinrici* aucupis celebrem, in eadem regione, in qua villa nostra *Brunmanesbus* reperitur, bona hereditaria possedisse. Si ergo statuatur, *Ewurwinum* senioresem, fuisse filium *Haddonis* II, *Ewurwinus* fuerit oportet *Volberti* consanguineus, eiusque soror *Hadeburg* consanguinea *Heinrici* aucupis. id quod tabula sequens clarius ponet ob oculos lectoris.

Tempus autem, quo *Ewurwinum* vixisse oportet, nos commouet, ut iam consignationem annorum ad marginem positam mutemus. *Tancmarus*, abbas Corbeiensis, eodem anno, quo ordinatus, est mortuus, scilicet anno 877, et successit ei per electionem *Avo*, qui, Chronico nostro MScto et coætaneo teste, obiit anno 879, in cuius locum eodem anno ordinatus *Bouo*, qui anno 890 e vita exiit. Ne ergo vllum abbatem omittamus, ad marginem præcedentis §. iam adscripsimus *Auonem* abbatem, huic vero et sequentibus §§. *Bouonem* abbatem adiungere volumus, postea rationes addituri, cur ita fecerimus. Cum autem rex *Hludouicus* II anno 882 obierit, testibus Annalibus Rer. Franc. Fuldenf. T. I. Freheri p. 53; *Karolus* imperator de Italia perrexit in Germaniam, audito fratris sui *Hludouici* obitu, regnumque eius suæ adiecit ditioni, atque optimates aduenientes, qui fuerant fratris sui, in suam suscepit fidem. *Karolus* ergo cæsar, cognomento *crassus*, supremus dominus erat Corbeie nostræ ab anno 882 vsque ad annum 887, quo idem imperator depositus est. In eius locum electus *Arnolfus*, Annal. cit. p. 61. et Chronico nostro MScto et coætaneo testibus.

De villa
Breka in
pago Wi-
kanuel-
de.
De villa
Aschem.

- (a) *Breka* villa erat, testante nostro Registro, in pago *Wikanuelde*. Designatur vicus *Brack*, cuius ecclesia filia est ecclesiæ oppidi *Stadt Oldendorp* in ducatu *Brunswicensi*; *Aschem* vero villa, eodem teste Registro, fuit in pago *Logne*. Probabilissime indicatur vicus *Asche* sub præfectura *Hardessen* in principatu *Görttingensi*. E donis et nomine concludimus, *Burchardum* referendum esse ad progenitores comitum *Northheimensium*. Cum enim in eadem regione *Northheimenses* et *Dasselenses* comites bona sua hereditaria habuerint, ut iam supra §. 104. didicimus, nec non *Sifridus* I filium habuerit, nomine *Burchardum*; verisimillimum erit, *Burchardum* nostrum ad eandem quoque gentem spectasse, et *Burchardum* a propatruo suo nomen suum accepisse. Quamuis itaque *Burchardus*

§. 283.

Tradidit asdeht pro coniuge sua hathuburch unam familiam in *bobebem* (b)

gubernante
Corbeiam
Bouone.

tradidit aihhard pro se unam familiam in *haddehsuf* (c)

§. 284.

osdach comes tradidit ad monasterium quod corbeia dicitur quatuor mancipia et omne praedium quod ipse et coniux eius *haddeburg* in uilla quae *nainun* (d) dicitur possiderunt his uerbis ut post amborum obitum eadem mancipia et idem praedium cum siluis pratibus aquarum exitibus et cum omnibus appendicibus utilitatibus pro commemoratione sua ad seruitium monachorum pertarent.

§. 285.

dur noster non appelletur filius Bernhardi I, verisimillimum tamen erit, eundem fuisse fratrem *Wegani* ac *Thiatmari* I.

(b) Villa *Bobebem* in nostro Registro non reperitur. Dolemus illud, quia villa *Bobebem* probabiliter a quodam Bobone seu *Bouone* nomen accepit, ad cuius familiam forte *Asdeht* cum coniuge sua *Hathuburch* pertinuit, quorum consanguineus fortassis fuit *Bouo* abbas Corbeiensis, sub cuius regimine familia in *Bobebem* tradita videretur Corbeia. De villa Bobebem.

(c) *Hadderbus* villa in nostro Registro in pago *Guddinge* posita inuenitur. Eadem ergo villa designatur, quae supra §. 191. reperitur. *Aihhard* itaque seu *Adelhardus* filius erit *Adelhardi*, quem supra §. 104. not. (n) inter progenitores comitum de Hoinboiken retulimus. De villa Hadderbus in pago Guddinge.

(d) Villa *Nainun* fuit, nostro Registro testante, in pago *Salgo*. Hunc pagum in episcopatu Hildesensi in praefecturis *Lieburg* et *Sladem* deprehendi, iam supra §. 201. not. (g) didicimus. Villa autem *Nainun* docet, pagum eundem se usque in praefecturam *Lutter* ad *Bauenberge* extendisse: intelligimus enim per villam *Nainun* designari vicum *Nauen* in *Lutter* praefectura Principatus *Wolferbutelensis*. Hisce praemissis, quaeritur id merito, quis fuerit comes *Osdach*? et ad quam familiam is verisimiliter sit referendus? Cum enim ille fuerit comes in nostra Saxonia, operae pretium videtur, accurate in originem eiusdem *Osdachi* inquirere, inprimis cum coniux eius *Hadeburg* probabiliter existimanda sit gloriosissimi regis *Heinrici* vxor. Hanc thalami consortem *Heinrici* auecupis fuisse *Eourwini* filiam, iam supra §. 281. vidimus, ibi docentes, *Eourwinum* stemmatis fuisse Brunoniani. Viduam fuisse eandem, et quidem velatam, retulit *Ditmarus* T. I. S. R. B. Leib. p. 324. Quo ipso indubie indicauit, *Hadeburgam* mortuo viro suo, Deo se dicasse, et ritu solenni coniugio Christi sese addixisse. Permanere itaque illa in monasterio posthac debuit, nec pro arbitrato ab inito scedere ac pacto iurato resilire. Capitularia enim regum Francorum Lib. V. cap. 113. sic praecipunt: *qualicumque modo si mulier, permittente canonice viro suo, aut eo defuncto, velum sanctum in caput acceperit, aut sponte aut invita, in eo permaneat omnino, nec dimittat.* Quodsi igitur *Hadeburg* vidua fuit, sequitur, illam antea traditam fuisse cuidam marito, cuius et nomen et genus et dignitas haecenus fuerunt incognita. Nomen eius et dignitas ex hoc nostro loco elucescunt. Genus autem eius cognoscere licet ex iis, quae de *Osdachis* in nostris traditionibus traduntur. *Osdachum* nostrum e nobilissima quadam familia Saxoniae fuisse ortum, dignitas eius, quae comitis erat, comprobatur. Quodsi itaque in mentem reuocamus dominos, qui in eadem regione, intra quam *Osdachus* noster bona quaedam hereditaria Corbeiensibus elargitus est, bona sua abbatiae nostrae donarunt; illos stirpis *Billinganæ* fuisse, suspicamur, immo iam supra §. 104. not. (w) docuimus. Quid ergo nos impedit, quo minus et *Osdachum* nostrum eidem stemmati adscribamus? *Osdacum* sane quendam inter coheredes ducis *Ost-*

Ab anno
879 usque
890 im-
perante
Karolo
Crasso et

salorum Hessi fuisse, vidimus §. 104. Ex hoc momento patet, nomen Osdachi in familia quadam illustri Saxonie nostrae fuisse in vsu. In pago *Falben* in villa *Guddiansede* donauit *Osdac* quidam, quidquid habuit, §. 10. testante. Quae villa cum vicus *Gadensted* sit, locus praefecturae *Peine*, eadem prouincia fuit ea ipsa, intra quam familia *Billingana* alios praeterea fundos possedit. In pago *Northuringi* ditissimus quidam *Ordag* sua abbatiae nostrae munera impertiuit, teste §. 44, atque in eadem prouincia *Amelungus Billinganus*, teste §. 125, bonorum nonnihil possedit. Obuius §. 42 *Ordac* quidam inter testes fuit, cum sita in pago *Derlingi* et quidem in villis, quae in terminis pagi *Salgo* reperiebantur, bona quaedam *Corbeiensibus* traderentur. In eodem pago *Salgo* *Billingani* omnino magnam bonorum suorum partem habuerunt. Sita intra pagum *Lengi* donauit *Ordag* quaedam bona, ad villam *Osterholt* obuia. Haec villa, cum vicus *Ostenholt* sit, in praefectura *Wense* in Principatu *Luneburgico* conspicuus, nos commouet, vt credamus, eundem *Ordagum* ad *Billinganam* familiam esse referendum, quippe quae in loca ducatus *Luneburgici* non vna dominata est. Sit ergo *Osdac*, qui memoratur §. 10, *Amalungi II* frater, et *Ordag* ille, qui §. 159. occurrit, *Thiadrici*, *Sibodoni* et *Gameri* frater. A patruo enim suo *Ordago* ipse nomen suum videtur accepisse. Huius, scilicet *Ordagi II*, filius fuisse videtur comes *Osdachus*, cuius hoc loco fit mentio.

Haec sententia nostra nititur bonis et nominibus, quibus hi domini gauisi fuerunt. Ex hisce rationibus non leue in genealogicis mediis æui rebus argumentum fumitur. Notatu dignum censemus, *Osdachum comitem* sita intra eandem regionem quaedam tradidisse, in qua *Thiadricus*, *Sibodo* et *Gamer* fratres bona quaedam aequè largiti sunt, vti §. 201 docemur. *Ordag II* fortassis est *S. Ostdach*, qui, teste *Lebbeccio*, sua ex antiquioribus esque deperditis monumentis haurire solito, in *Chronico Episcoporum Mindens.* Tom. II. *Leibn.* p. 195. ad annum 880 in praelio, cis *Hamburgum* commisso, cum aliis dominis Saxonice a *Nordmannis* est occisus. Quamuis enim ille appelletur *Ostdach* et dux *Burgundiae*, per errorem tamen ita scriptum esse, putamus. Cum enim soror eius ecclesiam fundauerit in *Mahderslo*, id est, *Mandelslo*, loco praefecturae *Neustadt* in *Calenbergico* Principatu, in quo et vrbs *Hannouera* est sita; quilibet facile perspicere potest, eius fratrem fuisse Saxonem. Haec ratio nos commouit, vt discernendum esse existimemus *Osdachum* comitem ab *Ordago II.* *Ordagum*, episcopum *Hildesensem*, quem anno 990 obiisse putant, huic quoque stirpi annumerare libet. Cum enim ille primum curtem maiorem *Aleghrimesheim* cum XXX mansis ex hereditate sua ecclesiae basilicæ impertiuisset *Hildesensi*, testantibus *Hildes.* *Chronico* Tom. I. *Leibn.* p. 744, et *Etzgerardo* abbate *Annal. Hildesb.* p. 773, illaque curtis probabilissime censendus sit vicus maior *Algermissen*, vnum milliare, et quod excurrit, ab vrbe *Hildesiae* versus Principatum *Luneburgicum* distans, nemo erit, qui absurditatis admittæ acculare nos ideo poterit, quod illum *Billinganae* genti adscripsimus, inprimis cum et *Tangmarus S. Bernwardi* magister in *Vita Bernwardi* Tom. I. *Leibn.* p. 441. seq. referat, *S. Bernwardum* a suo auunculo *Folemaro* fuisse traditum nostro *Ordago* episcopo. Id factum opus non fuisset, nisi *S. Bernwardus* fuisset *Ordagi* episcopi consanguineus. Fortassis *S. Bernwardus*, quem supra §. 104. not. (w) *Billinganis* vindicauimus, *Ordagi* episcopi nepos ex fratre fuit. Omnibus hisce rite ponderatis, sit verosimile, *Osdachum comitem* splendidissimæ fuisse stirpis. Cum ergo magnos magna deceant, *Hadeburga* nostra omnino erat vxor *Heinrico* conueniens. Et vt hoc eo verisimilius reddamus, demonstrandum est praeterea, *Osdachum comitem* eo vixisse temporis interuallo, vt vidua eius esse potuerit coniux *Heinrici* aucupis. Chronologia enim repugnante, temere haec omnia forent dicta. Testantur ergo *Chronicon* nostrum *MSctum* et coætaneum, nostraque diplomata *Corbeiensia*, *Heinricum* aucupem ex hac luce migravisse anno 936. VI. non. *Julii*. Cum vero *Heinricus* vixerit sexaginta annis, *Widekindo* nostro referente *Annal.* Lib. I. p. 642; idem *Heinricus* natus esse debuit anno 876. Eo itaque tempore, scilicet anno 908, quo *Heinricus Matildam* duxit, habebat ille annos XXXII. Etsi autem nescimus, quo anno *Heinricus Hadeburgam* sibi vxorem iunxerit, aliquot tamen annis ante annum 908 id factum esse debuit: prolem enim *Tancmarum* ex ea suscepit, et nonnihil elapsum erit temporis, donec ab *Hadeburga* diuortium fecit. Quodsi autem ponamus, *Hadeburgam* nupsisse

§. 285.

Tradidit gerulf in *bisfinisburg* (e) unum mansum et VI mancipia *seruilia* (f) et quidquid habuit illic tradidit godescalcus pro patre suo abban in *asteresbus* (g) unum mansum et XXX. iugera.

gubernante Corbeiam Bouone.

§. 286.

Tradidit bernhardus pro filio suo bernhardo unam familiam in *erugen* (h)

§. 287.

Tradidit berthild pro se in *berthabaniuthe* (i) tra-

pfisse *Ordago* comiti anno ætatis suæ XVI, et consideremus, *Hadeburgam* circa annum 884 iam vixisse matrimonio cum *Ordago* comite coniunctam, vti ex hoc loco patet; *Hadeburga* nata esse possit anno 868. Si ergo *Heinricus Hadeburgam* anno 907 dimiserit, tempore diuortii illa annum ætatis egisset XLI. Posito itaque, quod verisimile est, casu, illam cum *Heinrico* tribus annis vixisse in matrimonio; *Heinricus* eam duxit anno ætatis *Hadeburgæ* XXXVII, et *Heinricus* ipse tunc habuit ætatis annum XXVIII. Quamuis autem ex his momentis sequatur, *Hadeburgam* ætate præcurrisse *Heinrico*, differentia tamen hæc non ita magna erat, vt ea *Heinricum*, inhiantem hereditati et diuitiarum vtilitati, ex *Hadeburga* speraret, impedire potuerit, quo minus matrimonium cum illa contraheret. Id ipsum ex *Ditmari* verbis T. I. *Leibn.* p. 325. conclusimus. Fuisse itaque *Heinrici* aucupis vxorem, *Hadeburgam*, probabile est, viduam comitis *Ordachi* *Billigani*.

- (e) *Bisfinisburg* villa erat, Registro nostro teste, sita in pago *Hafugo*. Pagum *Hafugo* De villa ad fluuium *Salam* in Thuringia in confiniis oppidi *Merseburgi* et *Memleben* *Bisfinisburg* in fuisse positum, iam supra vidimus §. 139. not. (S). Procul dubio igitur erit *Bisfinisburg* in villa *Bisfinisburg* ipsa *Besenburg*, olim ad iura comitum *Mansfeldensium* relata. De *Gerulfo* vide, quæ diximus supra §. 163 not. (D). Ibi asseruimus, eum fuisse marchionis *Geronis*, qui instituit monasterium *Gerodenense*, ac comitis *Sifridi*, qui condidit cœnobium *Groningense*, patrem.
- (f) De variis mancipiorum generibus hic differendi occasio nobis daretur, si factum De variis opus foret. Illud tantum docemus, mancipia fuisse vel censuaria, vel operæ mancipiorum feruili addita, illaque fuisse seruos ad censum, hæc vero ad ministerium daros, de quibus e chartis, hæcenus ineditis, egimus copiose in libro nostro *vom Vis-* *tusmann, de Viti viro.*
- (g) *Asteresbus* villa quondam fuit, Registro nostro testante, in pago *Hrecwiti*. Hunc De villa in pago generali *Westfalorum*, atque in episcopatu *Osnabrugensi* fuisse, iam supra §. 168. not. (R) vidimus. Procul dubio *Asteresbus* villa est vicus *Ostersbus*, in episcopatu *Osnabrugensi* situs. Cum vero *Abbanis* nomen diminutiuum sit ex *Adelberto*, hunc *Adelbertum* fuisse filium *Cobbonis* comitis ac nepotem *Ecberti* ducis, suspicati sumus iam supra §. 104. not. (n). Ibi diximus, eundem fuisse factorem comitum *Tecklenburgicorum*. Id, omnibus rite ponderatis, nemini prorsus videbitur improbabile, imprimis cum §. 228 *Ailbertus* quidam reperitur, quem *Gerulfus*, probabilissime ita iudicamus, inter testes, tanquam consanguineum suum, adhibuit eisque adgregauit.
- (h) *Erugen* villa in nostro non reperitur Registro. Quinam ergo sit vicus, nescimus. De villa *Erugen.*
- (i) *Berthabaniuthe* itidem non inuenitur in Registro nostro, locus, diligentia aliorum exquirendus. De villa *Berthabaniuthe.*

(k) *Bur-*

Ab anno 879 vsque 890 imperante Karolo Craſſo et

tradidit bern unam familiam pro gherburg in *burgium* (k)

§. 288.

Tradidit beneke pro filio ſuo altrico unam familiam in *vindaan* (l)

§. 289.

Tradidit liutberth pro filio ſuo thiadric unam familiam in *louos* (m)

tradidit helmburg unam familiam in *tuiſtina* (n)

§. 290.

De villa Burgium in pago Agrotin-gun.

(k) *Burgium* locus erat, teſte noſtro Registro, in pago *Agrotin-gun* ſitus. Nullus igitur alius videtur vicus, niſi *Borg* in Emslandia ſeu in inferiori episcopatu Monasterienſi ſitus, hic in cenſum venire.

De villa Vindaan in pago Huuetigo.

(l) *Vindaan* villam fuiſſe in pago *Huuetigo*, docet nos abbas noſter Saracho in Registro *bonorum abbatis Corbeienſis*. Indubie ergo designatur vicus *Wenden*, in comitatu Sualenbergico haud procul a monasterio Marienmunſter et caſtro Oldenburg in episcopatu Paderbornenſi ſitus. Cum itaque, in eadem regione poſteros Widekindi Magni bona hereditaria tenuiſſe nouerimus, vti ſupra vidimus, neminem fore ſperamus, qui dubitet, *Benkonem* noſtrum, qui in eadem villa pro filio ſuo *Altrico* quaedam donauit, poſteris Widekindi M. videri inferendum.

De villa Louos in pago Heſſi Saxoni-co.

(m) *Louos* villa ponitur in Registro noſtro ab abbate Sarachone in pago *Heſſi Saxoni-co*. Intelligimus ergo, designari villam *Louen*, in episcopatu Paderbornenſi inter Peckelſen ſeu Peckelſheim et Oſſendorp haud procul a Dimola fluuio poſitam. Queritur autem, ad quamnam ſtirpem ſpectauerit *Liutberthus* ille, qui obuiam in eadem villa familiam iſtam Corbeienſibus donauit? Veriſimillime, cum ſtemmati Brunoniano inferendum eſſe, exiſtimamus. Cum enim iam ſupra docuerimus, gentem Brunonianam in pago Heſſi Saxoni-co ampliffima poſſediſſe praedia, atque in eiufdem gentis familia fuiſſe *Thiadricum*, nepotem ducis Angariorum Brunonis, vti patet e tabula gentis Brunoniane §. 104; ideo *Liutberthus* noſter cenſetur probabiliter fuiſſe filius *Thiadrici* illius ac frater *Folberti*. Nomen enim, a patre petiſſum, filio ſuo indidiſſe videtur *Liutberthus*. Forſſe eius patruus fuit ille, qui ſupra §. 147. appellatur *Liutheri*. At continemus nos intra coniecturarum cancellos.

De villa Tuiſtina in pago Heſſi Saxoni-co.

(n) *Helmburg* vel ſoror vel vxor fuiſſe videtur *Liutheri*, qui ſita intra Louos villam quaedam tradiderat. *Tuiſtinam* enim villam in eodem fuiſſe pago *Heſſi Saxoni-co*, teſtis eſt abbas Saracho. Cum itaque *Tuiſtina* villa eadem fuerit, ac ea, in qua *Liutheri*, teſtante §. 147, quaedam donauerat; *Liutheri* illum eam ob rem ſuſpicari ſumus conſanguineum fuiſſe *Liutberthi*. Ad eandem villam illuſtrandam ibi diplomata quaedam produximus, quibus iam Caroli IV litteras, ex autographo accurate deſcriptas, addimus. Haſ ita conformatas accipe.

Karolus dei gratia Romanorum rex ſemper auguſtus et Bohemie rex venerabili Theodorico abbati corbeienſi principi et deuoto nro dilecto gratiam regiam et omne bonum. Quia ſicut certa relatione didicimus, monaſterium *corbeienſe* ex ſuggeſtione maleuola temporum perſonarumq., timore dei poſt poſito, ipſi monaſterio non timuerunt multipliciter derogare de temporalibz, adeo collapſum conſpicitur, quod vix aut nullo modo reſtaurari et in priſtine ſue felicitatis ſtatum reſtitui valeat abſq. maiestatis regie gratia et ſidio ſpeciali. Nos igitur attendentes ſincere deuotionis affectum, quem illuſtris *Johannes Bohemie rex* genitor noſter kariffimus ad te tamquam ſpecialem deuorum ipſius

§. 290.

Tradidit uualter pro filio suo rekere unam familiam in *Amilinghus* (o)

guber-
nante
Corbe-
iam
Bouone.

§. 291.

ipſius dinofciur geſſiſſe, qui etiam ad aſſecutionem dignitatis abbatie et principatus, qui tibi commiſſus eſt, exacta diligentia et ſincere dilectionis ſtudio te promouit ad honorem bēi Viti patroni n̄r̄i et tui, ad cuius obſequia natalis ſoli dulcedo et patrie Bohemicalis dilectio ſingulariter nos inuitat. ut p̄dictum monaſterium ab huiusmodi incommodis et iacturis commode reſurgere valeat. et in talibus oppreſſionibus reſpirare gaudenter ſub regimine principis gratioſi tuo et ipſius monaſterii felici ſtatu dignum duxim⁹ de regimine ceſſitudinis magnificentia gratioſius prouidendum. Dantes et concedentes tibi et ſucceſſoribus tuis in perpetuum abbatibus et principibus monaſterii p̄dicti regia auctoritate, nobis ex ſacra romani imperii poteſtate conceſſa, plenam licentiam et omnimodam poteſtatem, *comites liberos*, qui vulgari nomine *ſrygrauen* nominantur, ad exterminandas malorum prauitates nominatim et expreſſe coram monaſterio *Corbey* et in villa *Horbuſen* prope oppidum *montis martis Twiſne Dorpede* et *Westhem* prope caſtrum *Blanckenowe* prope caſtrum *Thonenborch* ac in omnibus terris, caſtris, oppidis, villis, diſtrictis et pertinentiis ad p̄dictum monaſterium *Corbeyenſe* vel ipſius iurisdictionem ſpectantibus, in quorum poſſeſſione vel quaſi pacifica dictum monaſterium eſſe et haecenus fuiſſe dignoſcitur, et ad que aliquem iuris reſpectum habere cenſetur, ad veſtrum mandatum et beneplacitum ſedes ſuas liberas, que *ſrygſtol* dicuntur, locare iudiciis, que vulgo *ſreyding* et *ſeneding* (*) nominari ſunt ſolita, p̄ſidere ac eadem exercere valeant iuxta veſtre diſcretionis arbitrium conſtituendi, et inſtitutos, quoties vobis opportunum viſum fuerit, et pro bono et incolumi ſtatu ipſius monaſterii expediens fore videbitur, reuocandi alioſq. ſubſtituendi pro veſtre beneplacito voluntatis. decernentes et edicto perpetuo ſtatuentes, quod tu et ſucceſſores tui abbates monaſterii *Corb.* p̄dicti ſacri imperii principes et deuoti ad inſtar venerabilium *monaſterienſis* et *paderbornenſis* eccliarum antiſtitum principum noſtrorum ſcabini iudiciorum *weſtualie* prouincie amplius fore debeatis et ad huiusmodi ſcabinatus officia exercenda fideliter corporalia iuramenta p̄ſtare nec non uniuerſa et ſingula ſecreta et occulta eiufdem iudicii ſcire poſſitis et omnibus iuribus et conſuetudinibus gratis et libertatibus potiri et gaudere, quibus p̄dicti epiſcopi et p̄deceſſores ipſorum ac ceteri ſcabini *Weſtualenſis* prouincie haecenus freti ſunt et hodie potiuntur. Mandamus igitur liberis comitibus, qui vulgo *ſrygreuen* dicuntur, et ſcabinis *Weſtualie* prouincie, p̄ſentibus et futuris, quatenus te et uniuerſos ſucceſſores tuos abbates *Corbey* circa ſtatuendos comites liberos ipſos quoque comites in locatione ſua et perſecutione iudiciorum huiusmodi ubiq. in proprietatibus monaſterii non impediunt, voſque et quemlibet veſtrum. qui pro tempore fuerit ad officia ſcabinatus *weſtualie* prouincie ad p̄ſtanda iuramenta ſolita ad cognitionem ſecretorum iudicii et alios ſcabinatus exercendos. iuxta p̄ſentis n̄r̄e largitionis indultam admittant contradictione ſeu difficultate qualibet non obſtante ſub pena proſcriptionis et banni regalis quem qui ſecus attemptare p̄ſumpſerit ſe cognoſcat grauiter incurriſſe. Nobilibus *Iohanne de Riſſenſchel* marſchalko *weſtualie Bertoldo de Buren Iohanne de Bylſtein Iohanne de Graſcap Iohanne de Padberch* et *Godſuino de Rodenberch* fidelibus noſtris teſtibus ad p̄miſſa p̄ſentibus. ſub n̄r̄e maiestatis ſigillo teſtimonium litterarum.

(*) Alias
Feme-
ding,
Femge-
richt.

Datum *Bunne* anno dñi M CCC quadrage. nono. indictione ſcda VII
kl. february regnorum n̄r̄orum anno tertio.

(o) *Amilingbus* in noſtro non reperitur Regiſtro, quinam ergo ſit vicus non conſtat: De villa
Ami-
Sss pro-
lioghus.

Ab anno
879 vsque
890 im-
perante
Karolo
Crasso et

§. 291.

Tradidit folcberth pro anima gherberghe unam familiam in *altungun-
bus* (p) nomine unuan et XXX iugera.

§. 292.

Tradidit marcuardus pro proximo suo dodo I iurnalem et XXX iu-
gera in *holtbusen* (q).

§. 293.

probabilissime autem nullus est alius vicus quam Amelungfen in principatu
Corbeienfi.

De villa
Altun-
gunhus
in pa-
go Nibega.

- (p) *Altungunbus* villa erat, Registro nostro testante, in pago *Nibega* posita, quam in episcopatu Paderbornensi ac principatu Corbeienfi ad fluium dictum die Neire fuisse, iam supra demonstraui. Intelligimus ergo, designari vicum *Albusen*, obuium in Paderbornensi episcopatu inter Reelse, Pömsen, Erbsen, Herste, Schmechte et Driborg. Eandemque ob causam supra §. 104. not. (n) *Folcberthum* inter progenitores Euersteinensium comitum retulimus, eundemque pro nepotem ducis Angariorum Brunonis fuisse statuimus.

De villa
Holtbu-
sen in pa-
go Suil-
bergi.

- (q) Villam *Holtbusen* in pago fuisse *Suilbergi*, patet e nostro Registro, in quo villam Altungunhus excipiunt villæ *Holtbusen* in pago *Suilbergi* et *Huuetigo*. Sine dubio villa nostra erit vicus *Holtbusen*, *Holtzen*, in comitatu Dasselienfi situs, cuius meminerunt sequentes ex originum litteris accurate et congruenter descriptæ tabulæ, in quibus *Cratho*, appellatus ad annum 1281 *magister caritatum*, fuit dominus *de Hardenberg*, creatus post hæc Prior Corbeienfis, qui de miraculis Corbeienfibus scripsit libellum, vti superflites membranæ attestantur. En tabulam:

Nos *Conradus de Uslat*. Iohēs institor *Nicolaus Befeworem Henricus de Brunswic Bertoldus de antiquo foro Arnoldus de Voltzen Thidericus Helmberti Iohēs de Ekhof Bertram de Luchteringen Henricus monetarii Ludolfus de Wechdale Conradus de Dest* consules Huxariēn. tenore p̄ntium dicim⁹ protestando quod n̄ḡ caritatum ecclē Corbeien. dñs *Cratho* ex parte una et *kristianus de Oldendorp* ex parte altera sup controuersia que inter ipsos de bonis in *holtbusen* uidelicet de trib⁹ mansis et uno molendino et una domuncula uertebatur hoc modo in Huxaria in porticu sc̄i kyliani sunt reconciliati. *kristianus* et sorori⁹ su⁹ *Hermannus* p̄fata bona in man⁹ dñi C. resignauerunt uerum mediantibus dño *Ludolfo comite de Dasle* et dño *Henrico cellerario Corbeien.* et *Johē de Driborg* et *Alberone de Seitze* idem dñs C. bona *kristiano* et sue uxori *Sweinbildi* et filio suo *Conr.* et sororio suo *Hermanno* p̄dco ad tempus uite ipsorum cessit libere possidenda. Ea tamen conditione quod annuatim magistro karitatum Corbeien. qui p̄ t̄pē fuerit uiginti quatuor solidos graues Huxariēn. monete infra festum b̄ti michaelis et ap̄plorum *Simonis et Jude* de eisdem bonis p̄fluent sine aliquo impedimento et occasione in n̄ra ciuitate p̄tentando his uero quatuor p̄dcois dño uocante uiam uniuerse carnis ingressis prenominata bona libere et absq. aliquo impedimento fuorum heredum ad eccliam Corbeyen. reuertentur. Ne igitur hæc apud posteros n̄ros obliuioni tradantur p̄ntem literam rogatu utriusq. partis sigillo n̄re ciuitatis munitam eisdem dedim⁹ ad maiorem cautionem. Datum Huxarie anno dñi M. CC. LXXXI. in die b̄ti martini.

Sigillum uide in
Tab. V. num. 3.

Villam

§. 293.

Tradidit rothard unam familiam pro fratre suo folcred in *Holtbus* (r).

gubernante
Corbeiam
Bouone,

§. 294.

Villam hanc *Holtbusen* rapuere post hæc ad se episcopi Hildesenses, ut ostendimus in libro de Translatione quorundam bonorum feudalium Corbeiensium ad serenissimos duces Brunuicenses et Luneburgenses.

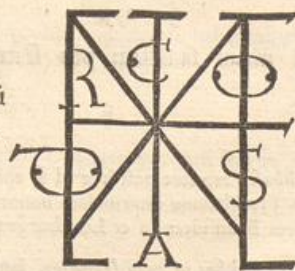
- (r) Existisse hanc villam *Holtbus* in pago *Huuetigo*, iam nos docuit abbas noster Saracho §. 292. not. (q). Cum itaque pagus *Huuetigo* olim fuerit in comitatibus Sualenbergico et Pymontano, intelligimus exinde, vicum *Holtbusen*, in Pymontano comitatu situm, designari. An vero hæc sit eadem villa, quæ quondam relata fuit ad prædium Sannanabiki, in eodem pago *Huuetigo* obuia, res est non huius loci sed altioris indaginis. Nobis villa *Holtbusen*; ad dictum prædium spectans, diuersa videtur a nostra villa *Holtbus*. Atque ut id ipsum eo melius iudicare possis, diploma cesaris Conradi e MSco interferimus. En, quæso, illud:

De villa
Holthus
in pago
Huuetigo.

CIn nomine scæ et indiuiduæ trinitatis. Chuonradus diuina fauente clementia Romanorum imperator augustus. Si ulli ex nostris pontificibus sui fidelis seruitii non immemores aliquid ex his quæ nostris iuris deputantur benigno animo impendimus eum postea in nostro iuuamine et seruitiis perniciosum et multo studiosiorem existere procul dubio credimus. Quapropter omnibus Christi nostrisque amatoribus presentibus scilicet ac futuris perspicuum esse uolumus qualiter *Witilo* nostram adiit serenitatem humiliter rogans ut prædium *Sannanabiki* dictum in istis uillis *Hornan Frotincorp Vinesbiki Rassei Knechtabusun Bukinbusun Bemanbusun Scuni Berchem Homan Holtbusun* situm sua uxorisque sue *ode* filieque sue *cecilie* nec non *gerburch* filieque eius *Hodonis* petitione ac collaudatione ad nostram imperialem manum recipere curaremus. prædium *Zuerici* quod nostris fuit proprietatis illorum e contra subiugantes ditioni. Horum igitur desiderio primatum nostrorum satisfaciens confilio id quod illorum erat ad manum nostram recepimus et in illorum ius quod nostris erat iuris amabiliter remisimus. Transactis autem ita his omnibus prædictum prædium *Sannanabiki* quod tunc nostris iudicabatur esse proprietatis in comitatu *widikindi* in pago *huuetiga* situm cum omnibus utilitatibus ad idem pertinentibus areis edificiis agris terris cultis et incultis pratis pascuis campis siluis uenationibus aquis aquarumque decursibus piscationibus molis molendinis uinis et inuis exitibus et redditibus questibus et inquirendis ob amabilem coniugis nostre *gisle* imperatricis auguste interuentum et ob minime denegandam dilectissime prolis nostre *Heinrici* regis petitionem nec non *Herimanni marchionis* meinuerco uenerabilis uite episcopi sueque ecclesie in sanctissime dei genetricis marie et pretiosissimi martyris kiliani et gloriosissimi confessoris liborii honorem constructe eo tenore in proprium tradidimus ut ipse suique successores de eodem liberam deinceps habeant potestatem tenendi tradendi uendendi commutandi uel quidquid placuerit sibi faciendi ad utilitatem tamen prædictorum sanctam ecclesie recordati sumus namque non in hoc tantum sed in aliis sibi adhuc deo uolente a nobis tradendis prædiis quod suum assiduum seruitium deuotius et ceteris nostris pontificibus frequentius non quasi uno sed in omni tempore anni habuimus. Et ut hæc nostre traditionis auctoritas stabilis et inconuulsa per labentia temporum curricula obseruetur hoc præceptum inde conscriptum subtus manu propria confirmauimus et corroborauimus ac sigilli nostri impressione diligentius insigniri precepimus.

Ab anno
879 vsque
890. im-
perante
Karolo
Crasso et

Signum domni
Chuonradi

inuiçtissimi Romano-
rum imperatoris au-
gusti

Vdalricus cancellarius recognouit.

data III non. augusti indiçt. XIII anno dñice incarnationis MXXXI
anno autem domni chuonradi scđi regni VII. imperii uero V. actum
Immedehufun.

In hoc diplomate subscriptio archicancellarii quidem deest. Illud uero mo-
mentum notam falsitatis eidem inurere nequit. *Aribo* enim archicancellarius
VIII. id. Aprilis mortuus erat, restante *Vita Godebarði* Tom. I. S. R. B. Leibn.
p. 494. nouusque archicancellarius *Bardo* mense Augusto nondum electus uide-
tur. Ex ipso autem diplomate discimus, prædium *Sannabiki* cum bonis vil-
larum, ad idem relatarum, ad pagum spectasse *Huuetigo*. *Sannabiki* hodie
dicitur *Sandebeck*, et ad iura pertinet dominorum de Schilder, qui bona in hoc
uico habent ex feudo ab ecclesia Paderbornensi. *Hornan* locus hodie nomina-
tur *Horen*, estque vrbs comitatus Lippiensis. Cum uero uilla *Aldanborpe*,
hodie *Oldendorp* haud procul ab oppido *Horen*, in traditionibus nostris §. 190.
ad pagum referatur *Thiadmelli*, ex eo intelligitur limitem pagorum *Thiadmelli*
atque *Huuetigo* constituendum esse inter *Horen* et *Oldendorp*. *Vinsbiki* locus
hodie dicitur *Vinsbeck*, situs non procul a uico *Sandebeck*. *Holtbusun* uero vi-
detur maior uel minor uicus *Holthufen*, obuius haud procul a Rupe picarum,
quæ patrio uocabulo nuncupatur *Externstein*, ad angustum per montes Teuto-
nicos transitum non procul ab oppido *Horen* ac loco *Variane cladis* situs, in quo
Drufur, a *Vifurgi* rediens, a Sicambriis inclusus putatur. Ad castrum *Extern-
stein* uilla *Holtbusana* reperitur, singulare atque admirabile naturæ opus, rupes
scilicet altissima et quadruplici vertice abrupta, ubi in plano montis est castel-
lum. Olim ibi malli locus fuit, in quo Saxones ad iudicia prouincialia coierunt.
Circa annum MXCIII. locus ille cum uilla *Holtbusen* in manus peruenit *Gum-
berti*, abbatis *Abdinghouiani* in vrbe *Paderborna*, ut docent sequentes episcopi
Paderbornensis *Heinrici* litteræ, e MScto huc insertæ. En illas.

Q In nomine scđi et indiuiduę trinitatis *Heinricus* dñi gratia *pather-
brunnensis* ecclie ep̄s notum esse uolumus uniuersitati fidelium quod
tribus fratribus secundum carnem nobilibus diuidentibus hereditatem
uni prouenit in parte sua territorium *Colstide* alteri superius *Holtbusun*
tertio nomine *Imiconi* inferius *Holtbusun* quorum unus dedit partem
suam scilicet *Colstide* scđo *liborio* ad principalem eccliam in *patherbrun*.
alter suam partem uidelicet superius *Holtbusun* tradidit scđo *luidgero* in
Werthen quam traditionem ut ille tertius nomine *Imico* consentiendo
laudaret ei de sua parte lapidem *agifferstein* in uicino nemore & totum
a cacumine ipsius lapidis usq. in campos inferioris *Holtbusun* & usque
ad campos uicini loci *Hornon* in proprietatem dederunt sicq. idem
Imico usq. ad finem uite sue cum territorio *Holtbusun* eundem lapidem
usq. ad pdictos fines singulariter possedit. pdictus uero *Imico* moriens
suum filium nomine *Erphonem* heredem reliquit qui & pdictam patris
hereditatem absq. contradictione tenuit. ipse autem immatura morte
puentis matri sue *Idę* sua omnia hereditauit a qua uidelicet *Ida* cum
con-

consensu filie sue nomine *Witsuit* & generi sui nomine *Euerhardi de Veltheim* & aliorum heredum domnus *Gumbertus* uenerabilis nre ciuitatis abbas datis XIII libris argenti cum aliis xeniis monasterio cui presuit in honore scorum apolorum petri & pauli constructo idem territorium cum lapide iam dicto & cum uicino nemore pleniter ut predictus *Imico* & sui heredes tenere acquisiuit & VI. solidos grauioris monete qui inde omni anno soluuntur fratribus suis monachis in refectorio ad caritatem seruire constituit in anniuersario *Otonis comitis* & item in anniuersario eiusdem laici nomine *Bosconis* fratris ipsorum quorum uterq. quinque marcas ad coemptionem ipsius territorii impendit pro hac ipsa causa scilicet pro commemorando anniuersario eorum. Huius rei testes sunt *Gerhard Wolfhard Walraf Embrico Meinger Godescalc Sibertus Thithmar* & alii multi. Hanc autem cartam istam traditionem scriptam tenentem ego *Heinricus* dei gratia patherbrunnensis fedi episcopus rogatu prefati abbatis & fratrum suorum sigillo nro insigniri feci anathematis sententia feriens omnem personam que hec bona predicto monasterio auferre tentauerit absque iusta & utili commutatione. Acta sunt hec anno incarnationis dñice MLXXXIII. indict. II. imperante romanis Heinrico III.

gubernante
Corbeiam
Bouone.

Postquam itaque locus iste in possessionem Werdinensis abbatis ad Ruram peruenit, primum in uilla *Holtbusen* aedes est sacra constructa, deinde quoque in supremo rupis fastigio, que publica viae imminet, sacellum cum altari apparatus intra natiuam structuram lapidis. Iste olim sacerdos e monachis operabatur sacris, et erat Werdensium abbatibus Helmstadium proficiscentibus statio et hospitium in uilla *Holtbusen* adiacente.

Hicce premissis addere quedam debemus de uilla nostra *Holtbus*, in qua *Rotardus* Widikindeus quedam donauit, quaeque eadem uideretur, in qua abbas Corbeiensis *Thimo* duos mansos, quos *Hermannus* de Albaxen in feudo possederat, anno 1262 contulit monasterio, in *Valkenhagen* exstructo intra comitatum Lippiacum, testantibus litteris sequentibus. En eas ipsas.

Thimo dei gra Corbeien. abbas omnibus hanc litteram inspecturis salutem in dno. Per presens scriptum notu facim⁹ uniuersis quod nos II. mansos sitos in uilla *Holtbusen* quos *Hermannus de Albaxen* a nobis et ecclesia nra in feodo possidebat ipso petente et ad hoc nobis ipsa proprietatem resignante contulim⁹ ecclesie in *Valkenhagen* cum omni iure scilicet domibus campis siluis pascuis et ceteris attinenciis in proprietate deinceps et perpetuo possidendos. ita tamen quod in recognitionem proprietatis nre in eisdem mansis II. fundos cere II. denarios graues ualentes singulis annis in festo bti Viti ad custodiam psoluantur. Et ut hoc factum nrum eidem ecclesie in *Valkenhagen* nemo infringere ualeat posterorum. presentem litteram eidem assignauim⁹ in testimonium geste rei sigilli nri munimine roborata. Dat. Corbeie anno dñi

M. CC. LXII. VIII. kal. iunii.

In eadem uilla *Holtbusen* anno 1273 prepositus sanctimonialium in *Valkenhagen* comparauit decimam a *Iohanne* de Frenken, antea resignatam Timonibati Corbeienfi, ut docent littere sequentes, nondum editae:

Notum sit uniuersis presens scriptum uisuris quod ego *Iohannes* miles dictus de *Frenken* decimam in *Holtbusen* dno meo *Timmoni* uenerabili abbati Corbeien. nec non et conuent⁹ eiusde a cui⁹ manu hanc titulo feodali habui libere resignaui quam resignationem quia eam p necessitate corporis in dicti dñi mei uenerabilis presentia facere non potui me fecisse p presenciam recognosco. quam decimam supradictam *Arnold⁹ de Hauerfuorde* dei gra pposit⁹ scimonialium in *Valkenhagen* sibi cum ipso collegio comparauit. Cui⁹ rei testes sunt honorabilis dñus pposit⁹ *Otto in kemenais* qui memoratam resignationem cum

Sss 3

per

Ab anno
879 vsque
890 im-
perante
Karolo
Grasso et

per me sigillum non habeo per appensionem sigilli eiusdem ecclesie publice prestatatur item Bernardus gen. aduocat. Henricus et Bernardus fratres dicti de Halle ceterique, quam plures. Datum kemenatis Anno domini M. CC. LXXXIII. ipso die palmarum.

Sigillum capituli ecclesie Keminadensis
vide in Tabula V. num. 4.

Hanc decimam in villa *Holtbusen* confirmavit demum anno 1285 conuentui sanctimonialium in *Valckenhagen* Henricus, Corbeiensis abbas, donauitque curiam et decimam, ad *Dane* obuientem, et bona quadam in *Wienchusen*, vti approbant tria diplomata sequentia, quae hic primum in lucem emittere volupe est. En illas.

Henricus dei gratia abbas Corbeien. prior totusque conuentus eiusdem ecclesie presentia uisuris salutem in omni salutari. Cum *Ioannes* miles dictus de *Vrenken* nec non *Bruno* et *Ioannes* heredes filii sui decimam in uilla *Holtbusen* sitam cum omnibus suis attinentiis et alia bona in eadem uilla que iude a nostra ecclesia in pheodo possidebant in manus nostras resignauerint presentibus firmiter prestatamur nos eandem decimam cum omnibus suis attinentiis et aliis bonis siue in siluis in campis in pascuis siue in aquis sicut scriptum uidelicet *ioannes* miles de *Vrenken* et filii sui predicti a predicta nostra ecclesia possidebant ita propter deum conuentui sanctimonialium in *Valckenhagen* in proprietatem perpetuam contulisse preterea cum dominus *Thymo* abbas huius memorie predecessor noster sicut ipsi littere sub sigillis ipsius et uenerunt nostris predicti publice prestantur curiam et decimam in *Dane* cum omnibus suis attinentiis a *Bertoldo* milite et *Wernero* fratre eius deus de *Lippia* qui hec bona a nostra ecclesia Corbeiensis tenebant in pheodo in ipsius manus libere resignata predictae ecclesie in *Valckenhagen* in perpetuam proprietatem contulerit. nos hoc factum prefati antecessoris nostri ratum et gratum habentes tenore presentium ob diuine remunerationis intuitum confirmamus. hoc adiecto. quod in horum omnium ac singulorum recognitionem ecclesia sepe decessit in *Valckenhagen* de decima supra decessit in *Holtbusen* singulis annis annuum fundum cere pro soluet thesaurario Corbeiensis item de aliis bonis in eadem uilla unum fundum item de curia *Wienchusen* unum fundum item de decima in *Dane* unum fundum uel pro quolibet fundo unum grauis denarium pro soluetur. Ut autem hec omnia in perpetuum inconuulsa permanent nos predicti abbas et conuentus Corbeien. hanc presentem paginam sigillorum nostrorum appensione decretum roborandam. Datum Corbeie anno domini M. CC. LXXXV. in dominica qua cantatur Circumdederunt.

Sigillum abbatis est idem quod appender diplomati
abbatis Henrici, et xxi incisum dedimus. Capitu-
tuli autem sigillum vide in Tab. IV. num. 3.

Thimo dei gratia Corbeiensis ecclesie abbas notum esse uolumus et presentibus scripto prestatamur quod nos requisito et habito consensu capituli nostri Corbeiensis bona in *Wienchusen* et decimam in *Dane* claustrum et propositum in *Valckenhagen* contulimus tali pacto quod eiusdem claustrum propositum singulis annis unum talent. cere dabit ecclesie corbeiensis. supra decessit enim bona et decimam predictam *Bertoldus* miles deus de *Lippia* cum *Wernero* fratre suo de manu nostra tenuerat et cum ea propositum *Arnoldo* deo de *Hauerfuorde* collegio supra decessit claustrum uendidissent et hac ratione nobis ea libere resignassent. nos ipsorum proprietatem eidem propositum et eiusdem claustrum collegio supra decessit pacto contulimus et hac nostra sigilli appensione cum sigillo capituli nostri Corbeiensis in presenti pagina prestatamur. Dat. in Monte Martis anno gratie M. CC. LXX. III. in medio quadragesima.

Notum

§. 294.

Tradidit albertus pro proximo suo milon unam familiam in *Scidiri-*
marcu (1)

guber-
nante
Corbe-
iam
Bouone.

§. 295.

Notum sit uniuersis p̄sens scriptum uifuris quod ego *Bertoldus* miles
dñs de *Lippia* cum fratre meo *Wernero* bona in *Wienchusen* et decimam
in *Dane* dñs meo *Thymoni* uenerabili abbati *Corbeiē*. nec non et
uentui eidē a cui⁹ manu hec habui libere resignaui quam resignatio-
nē quia eam p̄ necessitate corporis in dēi dñi mei uenerabilis abbatis
p̄sentia facere non potui me fecisse p̄ p̄sentia recognosco que bona
sup̄ dēa *Arnoldus de Hauersforde* gr̄a dēi p̄posit⁹ sc̄imonialium in *Val-*
kenhagen sibi cum ip̄o collegio comparauit. Hui⁹ rei testes sunt. *Ber-*
told⁹ de Neze. *Herbold⁹ de Meingodesen* milites. *Volmar⁹ de Brun-*
swick. *Henric⁹ de Brunswik*. *Conrad⁹ Bisworm*. *Godfrid⁹ carnifex*.
Sifrid⁹ de Nouali. *Henric⁹ de Hauersforde* et alii quam plures. ut au-
tem reuolutio temporis hui⁹ facti obliuionē non inducat p̄sens scriptum
meo sigillo in p̄dictorum euidentiā roborauit. Datum anno dñi
M. CC. LXXIII.

Sigillum uide in
Tab. V. num. 5.

- (1) *Scidiri marcu* nomen accepisse a villa, adpellata *Scitira*, quam supra §. 3, in pa- De Sci-
go exstitisse *Huuetigo*, deprehendimus, res est probabilissima. Cum itaque ditimar-
Scitira uilla fuerit *Schier* olim, ad *Sualenbergicum* comitatum relata, iam uero cu,
ad iura dominorum comitum de *Lippia* pertinens, inde sequitur, *marcam Sci-*
diri in eadem regione fuisse. Videtur ibidem limes seu terminus constitui de-
bere pagorum *Auga*, *Nitbega* atque *Huuetigo*, et uerisimillime etiam pagi *Tili-*
tibi. In regione enim cis cōnobiū *Marienmunster* inuenimus *Tilidesen mar-*
cam. Fuisse autem circa castrum *Schier* litem pagi *Huuetigo*, conclusimus
præterea ex eo quod uicus *Holthusen*, qui non procul et tantum duo milliaria
a nostra *Corbeia* abest septentrionem uersus, et ad iura spectat nobilium domi-
norum de *Borg*, ad pagum referatur *Nitbega*, ut iam supra uidimus, et sequen-
tibus, e *MS*to productis, litteris comprobamus. En illas.

Notum sit omnibus fidelibus presentibus scilicet et futuris quod qui-
dam fidelis nomine *Hildelin* per consensum suę contētalif *ode* et iustif-
simi heredis *Arnaldi* unam aream et XL. iugera cum omnibus appendi-
ciis in pago *Nitberga* in uilla que dicitur *Holthusen* et *Arnaldus* dēus
cum consensu matris suę eiusdem *Ode* et predicti *Hildelini* unum litum
in pago *Almunga* in uilla que uocatur *Borghusen* cum sua uxore et filio
et cum omnibus eiusdem prediū appendiciis ad dñm scē dēi genitricis
marie et scē kiliani martyris scēq. liboorii confessoris atq. pontificis pro
decimatione super uillam *Emiggarothun* acquirenda in proprium tradi-
dit quod uero *meinuercus* ep̄us pie perpendens predicto *Hildelino* et
suę contētalif et *Arnaldo* omnibusq. posteris ei⁹ eandem decimatio-
nem super uillam que *Emiggarothun* uocatur pro predicto predio per
suum aduocatum *Amelung* in proprium dedit. hec itaq. traditio III.
non. nouembris primum facta III. non. ianuarii in *Patherbrun* iterata
atq. confirmata est confedentibus ibidem archiep̄o *Hunfrido* et ep̄o *Si-*
bertho et *Hildiuuardo* atq. *Liuzone* ep̄is et astantibus *Fritherico Gerber-*
to Thiaderico comitibus *Brun Godebald* *Erp* *Rachaboda* *Ecbert* *Wiltzin*
Thiadric *Haold* *Offa* *Haold* *Godefcalc* *Bennaka* *Folchard*.

Quo anno hæc data sit charta, quam olim quoque e manibus biblioepi *Pil-*
gers extorfimus, non constat. Interim in contextu ip̄so quædam insunt, quæ nos
indu-

Ab anno
879 usque
890 im-
perante
Karolo
Caesare et

§. 295.

Tradidit godscalfus pro patre suo ueghan in *ualabus* (t)
LIII iugera.

§. 296.

Tradidit uaiarinus pro matre sua unam familiam in *rar-
beke* (u)
tradidit haaldus pro se III familias in *adalmandingauuertbien* (v)

§. 297.

inducunt ad credendum eandem vel circa initium anni MXXX. vel anno MXXXII. esse exaratam. *Hunfridus* enim Magdeburgensis archiepiscopus, *Sibertus* Mindensis, et *Hildwardus* Citizensis episcopi ibi adparent. Quis vero *Liuzo* episcopus sit, in disceptationem venire posset. Si enim perhibere velles, eundem fuisse *Libentium II*, Bremensem archiepiscopum, eius antecessor *Unwanus* mortuus erat anno 1029, testante Alberto Stadeni p. m. 117. tunc videtur impedire sententiam nomen Episcopi. Si itaque dicere velles, eundem in hac charta ultimo loco poni, et tantum appellari episcopum, quia nondum confirmatus fuerit, charta haec scripta esse debuisset circa initium anni MXXX. Quodsi autem maius intelligere *Liuzonem* episcopum *Brandenburgensem*, tunc e *Wipponis* Vita *Conradi*, *Hermann*o *Contracto*, et *Veteri Chronico* in notis *Broweri* ad *Vitam Meinwerci* patet, eundem *Liuzonem* anno MXXX a *Misecone* Polono cum multis aliis esse captum, et barbarum in modum instar vilis mancipii tractatum. Cum igitur caesar *Conradus* demum anno 1031 comparato exercitu expeditionem in Poloniam susciperet, Poloniamque caedibus et vastatione ad obsequium tributumque compelleret, *Liuzo Brandenburgensi* episcopo demum circa finem anni MXXXI libertati restitutus esse potuit. Qui si caesarem securus esset *Paderbornam*, ante initium anni MXXXII *Paderbornae* praesens esse nequiuisset. Ita inde sequeretur, hanc chartam esse datam anno 1032. Si porro villa *Emiggarotbun* esset *Esschenrode* in praefectura *Munden* in *Göttingensi* principatu, tunc perhibere liberet, *Hildelinum* in hoc diplomate inter progenitores dynastarum de *Sichelstein* esse referendum. Nomen enim *Hildelinorum* in eadem familia erat vsitatum. Hoc vero posito, placeret dicere, uxorem eius *Odam*, cuius nomen in gente *Ludolfina* in vsu erat, *Brunonianae* fuisse stirpis, eandemque primum nupsisse marito e gente *Widikin*dea, cui pepererit *Arnaldum*. *Arnaldus* enim tantum appellatur filius *Odae*, et maius ius in villa *Bargbusun* in pago *Almunga* habuisse videtur quam *Hildelinus*. In pago *Almunga* autem passim familia *Widikin*dea dominata est, quemadmodum *Brunoniana* in pago *Nithega*.

De villa
Valabus
in pago
Logne.

(t) *Valabus* villam in pago fuisse *Logne*, docet nos *Saracho* in suo *Registro* bonorum abbatiae *Corbeiensis*. Intelligimus ergo, designari per eam vicum *Wablsbusen* in principatu *Göttingensi*, et quidem in praefectura *Uslar* ad fluium dictum *die Schwulm*. *Godscalfum* itaque ad progenitores comitum de *Norheim* et *Dassel* retulimus §. 104. not. (1), quia, hanc villam in eorum comitatibus fuisse, nemo non videt.

De villa
Rarbeke
in pago
Hessi
Franco-
nico.

(u) Villam *Rarbeke* exstitisse in pago *Hessi Franco-*nico, attestatur diligentissimus noster *Saracho* abbas. Si ergo quaeritur, quinam intelligatur vicus, putamus, indicari vicum *Rorbach* in principatu *Hirschfeldensi*, hodierno tempore ad iura spectantem serenissimorum *Landgrauiorum Hassiae*. Arbitramur itaque *Vaiarinum* nostrum nullum fuisse alium, nisi eum, quem *Eccardus* iunior nominat *Werinbere*, quemque supra §. 216. auum regis *Germaniae* *Conradi I* fuisse statuimus. Ex hoc enim §. 296. patet, eum bona hereditaria in *Hassia* possedisse. Et quamuis nomen matris eius h. l. non exprimitur, patet tamen e *Chronico* nostro *MScto*, supra §. 216 et §. 279. adducto, illam fuisse serenissimam *Gherburch*, proneptem gloriosissimi caesaris *Caroli M. conf.* infra §. 380.

De villa
Adal-
mandin-
gawert-
thien.

(v) *Adalmandingawertbien* fuit in pago *Hessi Saxonico*, testante nostro *Registro*. Quis vero intelligendus sit vicus, nescire id nos, sincere fatemur.

(w) *Rain-*

§. 297.

Tradidit richardus pro proximo suo ekkiardo duo mancipia.

gubernante
Corbeiam
Bouone.

§. 298.

Tradidit theodoricus duas familias in *rainaldinghusen* (w) et in *gellithi* (x) pro se et pro coniuge sua tritheruna.

§. 299.

Tradidit uolcmarus pro fratre suo uoluered unam familiam in *bech* (y)

§. 300.

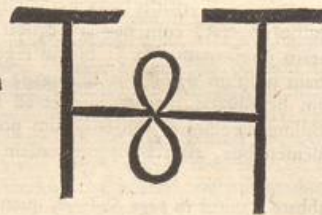
- (w) *Rainaldinghusen* erat, Registro nostro testante, villa sita in pago *Flotwitha*, quem olim in Principatu Lunenburgico in praefecturis Nienburg, Meinerfen ac Burgtorff et circa monasterium Wienhusen existisse, iam supra §. 193. vidimus. Ergo, *Rainaldinghusen* esse vel villam desolatam, vel Roddensen haud procul ab oppido Burgtorff, vel Rottensen non procul a vico Sivershusen fuisse, putamus.
- (x) *Gellithi* fuit sita in pago *Salgo*, quem in episcopatu Hildesienfi in praefecturis Sladem et Liebenburg, ac in praefectura Lichtenberg in ducatu Brunsvicensi, fuisse, supra §. 201. diximus. *Gellithi* itaque non erit Gittel in praefectura Stauffenburg, neque Geitel haud procul a monasterio Steterburg in Wolfferbuttelenfi Principatu. Illa enim appellatur *Gellithi* et in pago Hlisgo ponitur. Atque haec, si iam tempore caesarum Carolingiorum fuisset, in pago existisset Falhen seu Liergewe. Sed vicus subest *Gielde* in praefectura Sladem. Quis igitur negare poterit, *Theodoricum* nostrum inter progenitores Slademensium comitum numerandum esse, cum nullo modo probabile videatur, dominum ex alia familia potuisse bona hereditaria possidere in vico *Gielde*, qui haud procul a castro Sladem exstat, quam dominum, ad progenitores comitum Slademensium spectantem. quem vero, quia et in pago *Flotwitha* bona hereditaria habuit, simul origine *Billinganae* stirpis fuisse oportet, cum negari nequeat, familiam *Billinganam* in Lunenburgico ducatu dominantem esse. Nemo ergo non videt, optimo iuri fundamento sententiam nostram de origine *Billinganae* Slademensium comitum, quorum bona, cum hereditaria fuerint, quae et ad feminas iure deuoluuntur, feminae stirpis *Billinganae* adire eorum bonorum possessiones valuerunt, extinctis comitibus Slademensibus, cum *Billingani* eadem bona per feminas sint assecuti.
- (y) Villa *Bech* a Sarachone abbate ponitur in pago *Sudergo*, quem in episcopatu Monasteriensi circa urbem Monasterium fuisse, iam supra asseruimus. Probabiliter ergo intelligitur *Bechem* in eodem episcopatu Monasteriensi inter *Herfelt* et *Alen*. Cum vero locus *Herfelt*, olim dictus *Hirutfeld*, ad Luppiae fluminis ripam in pago fuerit *Dreini*, *Alis Ida* ducisse testantibus f. 173. nemo non videt, terminum pagorum *Dreini* et *Sudergo* constituendum esse inter villam *Bech* atque *Hirutfeld*. Probe itaque villa nostra *Bech* discerni debet primo a villa desolata *Becke* in pago *Guddingi*, deinde a vico *Beckum* in episcopatu Hildesheimensi sub praefectura *Peina*, et denique a *Becke* villa, quam caesaris *Otonis M. auus*, *Otto* scilicet, dux Saxoniae, monasterio *Affindiensi* seu *Essen* tradiderat, quamque eius genitor *Heinricus* rex firmitatis causa iterum eidem tribuerat, vti sequentes restantur litterae, quas e membrana descriptas et ab amico nobiscum communicatas adiungimus. En illas.

Q In nomine sanctae et indiuiduae trinitatis Otto diuina fauente clementia imperator augustus nouerit omnium fidelium suorum industria qualiter uen. abbatissa *matildis affindiensis* monasterii a bone memorie *alfrido* presule in honore sancti saluatoris sanctaeque dei genetricis et uenerandorum

Ab anno
879 usque
890 im-
perante
Karolo
Crasso et
guber-
nante
Corbe-
iam
Bouone.

dorum cofinae et damiani martyrum nec non et omnium scōrum con-
structi nos adiit postulans ut immunitate regia idem coenobium uti a
predecessoribus nōris fuerat donatum et nos in presentiarum munire-
mus cuius uoto ob religiosi archipontificis *geronis* et nepotis nōri et
equiuoci *ottonis* obtemperantes ceterorumq. epōrum ac comitum peti-
tionem electionis arbitrium cum hoc necessitas exegerit primo conce-
dimus. insuper et regum aliorumq. dei fidelium traditiones illuc colla-
tas quarum auctoritatis scripta desagrato prefato monasterio ignis ex-
usserat perpetua firmitate roboramus uidelicet decimam omnem quae
habetur inter duo flumina *emmara* et *rura* a riuulo *betunia* et a molen-
dino ilonis usq. ad locum *liweta* et *lippera* quam ei uen. archiepūf col-
oniensis ecclīae *guntharius* domni apostolici *nicolai* et epōrum totiusq.
cleri consensu contulerat excepta particula in loco *ruoldinghus* quam
eggelhard et eius coniux *rekeld* iure hereditario possederunt duas etiam
uillas *tabenberg* et *cassella* a *blothario* rege et a *bludouuico* curtem *bukker-
ci* nuncupatam et quidquid habuit in comitatu *ekberti* et *calibonis* tres
insuper alias curtes *halssa* *archem* et *horte* uictui scōmonialium et a *ka-
rolo* curtem unam *uuodenesberg* nominatam a regibus datam et curtem a
proauo nōro *ottone* duce dictam *bekke* illi traditam et ab auo nōro *heinrico*
rege atq. a domno genitore nōro *ottone* imperatore augusto firmitudinis
causa eidem iterato tributam. precipimus quoq. ut nullus iudex publi-
cus uel quislibet ex iudiciaria potestate in loca predicti monasterii quae
uel nunc possidet uel quae deinceps in ius ipsius scōi loci uoluerit diui-
na pietas augeri ad causas audiendas uel freda aut tributa aut conlectas
aliquas exigendas aut mansiones uel paratas faciendas aut fideiussores
tollendos aut homines istius ecclīae restringendos nec ullas illicitas oc-
casiones requirendas nōris et futuris temporibus ingredi audeat neq.
telonium neq. parafredas uel ea quae supra memorata sunt penitus ex-
igere presumat nemoq. ad mallum conuocandi homines eiusdem ecclīae
seruos liberos habeat potestatem nisi aduocatus quem abbatissa
eiusdem loci ad hoc opus delegerit hoc regalitatis nōrae precepto manu
firmato et anuli nōri impressione insignito.

Signum

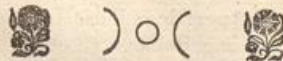

domni ottonis inuictissimi
impris augusti.

uilligifus cancellarius ad uicem rotberti archicapellani recognoui et *ssss*.

data X kal augusti anno incarnationis domni DCCCCLXXIII. in-
dict. I anno regni domni ottonis XIII. imperii autem VII actum aquis-
grani in dī nomine feliciter amen.

Quamuis autem in hoc diplomate villa *Bekke* nullo tribuatur pago, coniecta-
mus tamen, eam esse vicum *Bokem*, in episcopatu Monasteriensi inter Herbe-
ren et Cappenberg situm. Atque haec villa probabiliter pars bonorum heredi-
tariorum fuit, quae *Ecbertus*, dux occidentalium Saxonum, eadem in regione
possedit, uti *Acta Idae ducissae* p. 173. testantur, a quo haec villa in manus eius ne-
potis peruenit.

TRA-